

შორენა მახაჭაძე
„შავი ჭირი“ – აგსურდული სამყარო
და მარადიული წრეგზავნა

*„ჭირს ყველა თავის თავში დაატარებს იმიტომ,
რომ ქვეყნად არავინაა, ღიახ, არავინაა მისგან დაზღვეული.“*
ალბერ კამიუ

ალბერ კამიუ აბსურდის თეორიის მამამთავარი და ეგზისტენციალისტური ფილოსოფიის ერთ-ერთი ორიგინალური წარმომადგენელია. ყოფის აბსურდულობას კი ისე კარგად არაფერი გამოსატყვევებს, როგორც მოულოდნელად, თითქოს არსაიდან გაჩენილი მომაკვდინებელი ეპიდემიები, სტიქიური უბედურებები, უაზრო სისხლისმღვრელი ომები – ყველაფერი ეს ბოროტებაა, რომელსაც ძნელად მოეძებნება ლოგიკური ახსნა, გამართლება: „ომი მართლაც დიდი სისულელეა, მაგრამ ეს არ აფერხებს მის მსვლელობას. სისულელე მუდამ გამძლეა“ (*კამიუ ალბერ, „შავი ჭირი“, გამ. „მერანი“, თბილისი, 1988:49; შემდგომში ციტატებს მოვიყვანთ ამ გამოცემიდან, მიუთითებთ მხოლოდ გვერდებს*).

სწორედ ასეთი „შავი ჭირის“ ეპიდემიაზე მოგვითხრობს მწერალი. ის დიდებულად გვიჩვენებს აბსურდის სამყაროში მოხვედრილი ადამიანის უმწეობას, უიმედობას, მის უსუსურობასა და ამაო გაბრძოლებას ფატალური გარდაუვალობის წინაშე.

„შავი ჭირი“ ბევრისმომცველი მეტაფორაა: ის ერთდროულად აღნიშნავს სტიქიურ უბედურებას, რომლის თავიდან აცილება შეუძლებელია, კონკრეტულ პოლიტი-

კურ ბოროტებას – ფაშიზმის სახით და, ზოგადად, ბოროტების მრავალსახეობას. ეს ბოროტება მარად თან სდევს კაცობრიობას ისტორიის ნებისმიერ ეტაპზე, მაგრამ ყველაზე დიდი უბედურება ისაა, რომ მას აქვს ციკლური განმეორებადობის თვისება.

განსხვავებით ამ წიგნთან პირველი შეხვედრის შთაბეჭდილებისა (ეს სადღაც სტუდენტობის წლებში იყო), რომანის კითხვისას ისეთი შეგრძნება მრჩებოდა, თითქოს დღევანდელ ახალ ამბებს ვუსმენდი ან ვკითხულობდი გაზეთში. ამ განწყობას, რა თქმა უნდა, ამძაფრებდა მსოფლიოსა და საქართველოს თავს დატეხილი პანდემია და კიდევ ის, რომ ორანი ჰგავს ჩვენს ქალაქს: ისიც ზღვის პირასაა გაშენებული, ომში დაღუპულთა ძეგლიც კი ზღვის პირას, ბულვარში დგას, თუმცა პარადოქსული ისაა, რომ ზღვისპირა ქალაქში ზღვა არ ჩანს (11), ესეც ჩვენი თანამედროვეობაა!

ასე რომ, სავესებით ვეთანხმები მკვლევარ ვერა შერვაშიძეს, რომელიც წერს, რომ კორონავირუსის პანდემიისა და მისგან გამომწვეული კარანტინის ფონზე მხოლოდ მეტისმეტად ზარმაცებს არ გაახსენდათ კამიუს რომანი „შავი ჭირი“ (შერვაშიძე, 2020:). მართლაც, ძალაუწებურად ჩნდება პარალელები ჩვენს დღევანდელ რეალობასა და კამიუს მდიდარი მხატვრული ფანტაზიით შექმნილ ორანის სინამდვილეს შორის: მწერალი დოკუმენტური სიზუსტით, დასტაქრის დაუნდობლობით ჭრის და კერავს, აღადგენს ჭირშეყრილი ქალაქის ყოველდღიურობას, მის მცხოვრებთა ფიზიკურ, სულიერ, ზნეობრივ ტრაგედიას. ორანელები თავდაპირველად სერიოზულად არც აღიქვამდნენ თავსდამტყდარ უბედურებას, დიდხანს იტყუებდნენ თავს, რადგან „აღამიანი დიდ

უბედურებას ვერ ეგუება, ამიტომ თავს ირწმუნებს, უბედურება არარეალურია, ეს ცუდი სიზმარია და ქარს გაჰყვება“ (50).

ქალაქის პრეფექტურასაც პირველ ეტაპზე მაინც თვალის დახუჭვა ერჩივნა, არ სურდა, პანიკა ამტყდარიყო, თუმცა ბოლოს იძულებული გახდა, უამიანობა გამოეცხადებინა და ქალაქი ჩაეკეტა, ყველა დანესებულება კი საკარანტინო ზონად და საავადმყოფოდ გადაექცია.

მანამდე ორანი ერთი ჩვეულებრივი პროვინციული ქალაქი იყო, თავისი ერთფეროვანი, ერთხელ და სამუდამოდ დადგენილი ცხოვრების წესით. აქ არათფერი ხდებოდა უჩვეულო, უფრო მეტი, ისეთი მოვლენა, როგორც სიკვდილია, ვერ ცვლიდა მის დღეთა ჩვეულ მდინარებას: „სიკვდილი აქ სიძნელეებთანაა დაკავშირებული... მოუხერხებელია,“ (10), ორანის მცხოვრებნი მასზე არასოდეს ფიქრობდნენ, ჯიუტად არ აღიარებდნენ მის არსებობას და ამიტომაც აღიქმება ბედის მწარე დაცინვად, როცა სიკვდილი ამ ქალაქის ყოველდღიურობად, უფრო მეტი, მშრალ სტატისტიკად იქცევა, პერიოდულად რომ აცნობენ მოქალაქეებს. ისინიც, თავდაპირველად მოკრძალებით რომ ასათვლავებდნენ თითოეულ გარდაცვლილს, როდესაც ადამიანები მასობრივად იხოცებიან, გვამებს ერთიანად ყრიან ორმოებში ან წვავენ.

შავი ჭირის წინააღმდეგ თავდაუზოგავ მებრძოლს, ექიმ რიესაც კი, თითოეული პაციენტის სიკვდილს რომ განიცდიდა, გულგრილობამ დარია ხელი, რადგან „ეს ბრძოლა უამის წინააღმდეგ დაუსრულებელ მარცხად იქცა“ (112). სწორედ ექიმი რიე იხსენებს ჭირმოდებულ ათენს, ფრინველებმაც რომ მიატოვეს, მდუმარე, სულთმობრძავი ადამიანებით სავსე ჩინეთის ქალაქებს, მარსელელ კატორღე-

ლებს, პროვანსის დიდი კედლის მშენებლობას, კედლისა, რომელსაც გზა უნდა შეეკრა შავი ჭირის მძვინვარე შემოტევისთვის, კონსტანტინოპოლს, მილანს, ლონდონს და მათ გზებზე გვამებით დატვირთულ ურემებს... დღისით და ღამით „ნიღბოსანი ექიმების მასკარადსა“ და ავად-მყოფთა გაბმულ კენესას (53). დანარჩენი სამყაროსაგან იზოლირებული ორანი თავისთავში აერთიანებს ამ ქალაქთა (ფაქტობრივად, – მთელი სამყაროს) ბედს და კიდევ უფრო ძლიერდება იმის შეგრძნება, რომ ყველაფერი შეიძლება კვლავ და კვლავ, მსოფლიოს ნებისმიერ ქვეყანაში, ნებისმიერ ადგილას, ნებისმიერ დროსა და ეპოქაში კიდევ უფრო მასშტაბური და სასტიკი ფორმით განმეორდეს; ამიტომ რომანის ბოლო ეპიზოდში ექიმი რიე არ უერთდება შავი ჭირის დამარცხებით გამოწვეულ საყოველთაო ალტაცების ყოუინას, ვერ იზიარებს თანაქალაქელთა სიხარულს, რადგან მან „იცოდა, რომ შავი ჭირის ბაცილა არასოდეს კვდება და არც არასოდეს ქრება, რომ მას შეუძლია ათეულ წლობით ეძინოს... და იქნებ ერთი დღეც დადგეს, როცა ადამიანთა საუბედუროდ თუ მათ ჭკუის სასწავლებლად, შავი ჭირი კვლავ გამოაღვიძებს ვირთხებს და სასიკვდილოდ გამოაგზავნის ბედნიერ ქალაქში“ (375). ეს მარადიული წრებრუნვის კანონია და უცდომლად მოქმედებს ყველა ეპოქაში!

ირონიულად ისმის რომანის დასაწყისში თქმული მწერლის სიტყვებიც: ორანის მოქალაქეები დღედაღამ შრომობდნენ, რათა გამდიდრებულიყვნენ, რაც შეიძლება მეტი ფული ეშოვათ, არადა, იგივე მოქალაქეები შავი ჭირის ეპიდემიის დროს, ფაქტობრივად, სიკვდილის წინაშე მარტოდმარტო, პირისპირ დარჩენილები, დაუფიქრებლად აძლევენ ცეცხლს ამ მთელი ცხოვრების მანძილზე

თავაუღებელი შრომით ნაშოვნ ქონებას, სახლ-კარს იმ იმედით, რომ, იქნებ, ხანძარმა შთანთქას შავი ჭირის ბაცილა და სიცოცხლე გადაირჩინონ.

როგორც 1942 წელს ფაშისტებმა დაიპყრეს ორანი, ისეა ოკუპირებული შავი ჭირის ეპიდემიის მიერ ქალაქი. ეს საკმაოდ გამჭვირვალე ალეგორიაა კამიუს ტექსტში. უფრო მეტი, შავი ჭირი დამოუკიდებელი პერსონაჟია რომანისა, რომელიც თავისი შეუბრალებელი, განურჩეველი, თანაგრძნობას უნარს მოკლებული ხასიათით ერთნაირად მუსრავს ყველას: ახალგაზრდასა და მოხუცს, დიდსა და პატარას, ცოდვილსა და უცოდველს; მოქალაქეებს ართმევს ყველაზე ძვირფასს – სიცოცხლეს, სიყვარულის, ურთიერთობის სიხარულს, უკარგავს ადამიანურ სახეს.

„რა არის ჭირიანობა?“- სვამს კითხვას მწერალი და თავადვე პასუხობს: „ესეც ცხოვრებაა“ (372). საყოველთაო გასაჭირის დროს კარგად მულავენდება ადამიანების ეგოისტური, ფარისევლური ბუნება, მთელი ძალით იწყებს მუშაობას თვითგადარჩენის ინსტინქტი. ამის კლასიკური მაგალითია ორანში შემთხვევით მოხვედრილი ჟურნალისტი რამბერი: ის ყველა კანონიერი და უკანონო გზით ცდილობს ქალაქიდან გაქცევას, თუმცა, პარადოქსულია, რომ ბოლოს, როცა ამის რეალური საშუალება მიეცემა, გადაიფიქრებს წასვლას, აღიარებს გარდაუვალის ფატალურობას და იმას, რომ „შეიძლება შერცხვეს კაცს, მარტო შენ თუ იქნები ბედნიერი“ (247). ისიც ნებაყოფლობით უერთდება „რეგისტრირებული სიკვდილისთვის განწირულთ“ (227).

ზოგიერთი, კოტარის მსგავსად, (რომ არა შავი ჭირი, კოტარს დაიჭერდნენ), ხელს ითბობს ამ უბედურებაზე და წვრილ-წვრილი სპეკულაციებით მდიდრდება. ეს პერსო-

ნაჟი შავი ჭირის – სიკვდილის, მოკავშირეა. მას არც სინდისის ქენჯნა აწუხებს, არც რაიმე ზნეობრივი პრინციპები გააჩნია, მისთვის ყველაფერი დასაშვებია, თუმცა ამ იმორალიზმს ის თვითგანადგურებამდე მიჰყავს.

სწორედ კოტარს ათქმევინა მწერალმა დამატუქრებელი, ღრმა ქვეტექსტის შემცველი სიტყვები: „ერთადერთი გზა ხალხის გასაერთიანებლად, მათთვის შავი ჭირის მოვლენა იყო“ (238). რომანში ბევრი მსჯელობაა ამის შესახებ: რატომ მოევლინა ქალაქს შავი ჭირი? იქნებ, იმიტომ, რომ ადამიანებმა დაატასონ სიცოცხლე, სიყვარული, ურთიერთობის ბედნიერება და, რაც მთავარია, ახსოვდეთ სიკვდილის გარდაუვალობა.

საინტერესოა ექიმ ბერნარ რიესა და მღვდელ პანელუს დაპირისპირება ღვთის რწმენის საკითხზე. მნიშვნელოვანია, რომ ეს მას შემდეგ ხდება, როცა ორივენი ხლებიან მონმენი უცოდველი, უსუსური ბიჭის ტანჯვით სიკვდილისა. აი, ეს ბევრისმთქმელი და ბევრი კითხვის გამჩენი დიალოგი:

„- ო, ეს ბალღი ხომ უცოდველი იყო, თქვენც კარგად უწყით!

- ასეთი წყრომით რატომ მელაპარაკებით? – უპასუხა მოძღვარმა – ეს სანახაობა ჩემთვისაც აუტანელი იყო!

- თქვენ მართალი ხართ, შემინდეთ. დაღლილობამ დამრია ხელი, მაგრამ არის წუთები, რომელიც ამ ქალაქში ჯანყისთვის განგაწყობს.

- მესმის, ჯანყისთვის განგაწყობს, რაკი ყოველგვარი წვდომის საზღვარს სცილდება. მაგრამ, იქნებ, გვმართებს იმისი სიყვარული, რასაც ჩვენი გონება ვერ მისწვდენია!“ (264)

როგორც ამ დიალოგიდან ჩანს, მღვდელ პანელუს აზრით, ღმერთი ისაა, ვისაც, ვის მოქმედებასაც ჩვენი გონება ვერ წვდება და ამიტომ ბრმად უნდა ვინამოთ მისი არსებობა და მისი ღვთიური სიმართლეც. ექიმი რიე კი არ აღიარებს ღმერთს, რომელიც უცოდველი, უმწეო ბავშვის ტანჯვას დაუშვებს. ის არ ეგუება შავი ჭირის სახით მოვლენილ სიკვდილს, ბოროტებას და მიაჩნია, რომ ადამიანი

არ უნდა იყოს ღვთის კეთილი ნების იმედად და ყველა შესაძლო გზით, ხერხით უნდა იბრძოლოს მის წინააღმდეგ. პრინციპში ის ასეც იქცევა, არასოდეს არ ყრის ფარ-ხმალს. ის ორანის საზოგადოებას უპირისპირდება: თავდაპირველად ცდილობს, დაარწმუნოს ისინი შავი ჭირის არსებობაში, შემდეგ კი – ამ სენის საწინააღმდეგო ეფექტური ვაქცინის შექმნის შესაძლებლობაში. დაავადების უკან დახევის შემდეგ კი ექიმ რიეს კვლავ სკეპტიციზმი იპყრობს, რადგან, როგორც ვთქვით, იცის, რომ ეს უკან დახევა დროებითია, აბსურდულ სამყაროში ყველაფერი მეორედება: მარადიული განმეორებადობის კანონის ძალით იქმნება საბედისწერო ჯაჭვი და, მითიური სიზიფეს მსგავსად, ადამიანებს ხელახლა უწევთ ბრძოლის დაწყება სახეცვლილ ბოროტებასთან. შემთხვევით არ დაწერა 1942 წელს კამიუმ ფილოსოფიური „სიზიფეს მითი“, როგორც თავად უწოდა, „ესე აბსურდის შესახებ“. სიზიფეს მსგავსად, კამიუ და მისი რომანის გმირი, ექიმი რიე აუმბოხდებიან უმაღლეს ზეციურ ძალებს, არ ეპუებიან მათ განაჩენს და, მიუხედავად იმისა, რომ შეგნებული აქვთ ამ ბრძოლის უაზრობა-აბსურდულობა, არ იხევენ უკან. სწორედ ესაა ეგზისტენციალური მიდგომა ადამიანის იდეისადმი: ის საკუთარ თავს თვითონ ქმნის, მას ხომ ყველაზე დიდი უფლება: არჩევანის თავისუფლება გააჩნია. „აბსურდის ადამიანის თვითდამკვიდრება კი ამბოხის გზით ხდება“ (სარტრი, 1993:33).

კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი პერსონაჟი რომანისა, უან ტარუ, პროკურორის ვაჟი – ეს მუდამ „ხალისიანი, მუდამ მომღიმარი,... ყველა ბუნებრივ სიამეთა ტრფიალი“ (33), უამიანობის ობიექტური მემატეიანე, რომელიც ახალგაზრდობიდან თავდაუზოგავად იბრძოდა სიკვდილის ყველა

ფორმის წინააღმდეგ, გახდა უამიანობის მეცხრე ტალღის ბოლო მსხვერპლი. ამის შემდეგ შავი ჭირით აღარავინ მომკვდარა: მისი სიკვდილი აბსურდის თეორიის კიდევ ერთ არგუმენტად იქცა ისევე, როგორც 46 წლის ასაკში დიდების მწვერვალზე მყოფი ნობელის პრემიის ლაურეატის – ალბერ კამიუს დაღუპვა საავტომობილო კატასტროფაში!

ალბათ, ესეც სიმბოლოურია, რადგან ჩვენი ბრძენი წინაპრისაც არ იყოს:

„ვერ დაიჭირავს სიკვდილსა გზა ვინრო, ვერცა კლდოვანი;
მისგან ყოველი გასწორდეს, სუსტი და ძალ-გულოვანი;
ბოლოდ შეყარნეს მიწამან ერთგან მოყმე და მსცოვანი.“
(რუსთაველი, 1979:808)

სწორედ ამიტომ: „სჯობს სიცოცხლესა ნაზრახსა, სიკვდილი სახელოვანი!“ (808). უან ტარუს სიკვდილი, ისევე, როგორც ექიმ რიეს გადარჩენა ნამდვილი ადამიანური გმირობაა, გამოწვევაა ბედისწერისა, ღმერთისა, აბსურდული სამყაროსი.

როცა ვკითხულობდი ექიმ რიეს სიტყვებს, რომ, იქნებ, სჯობდეს უფალი ღმერთისთვის, რომ მისი საერთოდ არ სწამდეთ და ყველა ძალით იბრძოლონ სიკვდილის წინააღმდეგ (110), გამახსენდა ერთი ხასილური სიბრძნე: რაბინს ჰკითხეს: „რისთვის არსებობს უღვთოება?“ მან უპასუხა: „ისიკ კი სასარგებლოა, როცა ვისიმე დახმარებაა საჭირო, რადგან, როცა კაცი დახმარებას გთხოვს, საკმარისი არ არის, უთხრა, უფალს მიენდეთ, არამედ უნდა იმოქმედო ისე, თითქოს ღმერთი არც კი არსებობს და მთელს სამყაროში შენს მეტი ვერავინ შეეწვევა ამ კაცს“ (ხასილური..., 1994:5). სწორედ ასე ებრძვიან ექიმ რიეს ინიციატივით შექმნილი მოხალისე სანიტარული ბრიგადები შავ ჭირს.

რიეს შეხედულებით, მოყვასის სიყვარულის, მისდამი თანაგრძნობის გარეშე, არსებული სამყარო მკვდარია.

ღიახ, სამყარო აბსურდულია, თუმცა ამ აბსურდის შეცნობა და მის წინააღმდეგ ამბოხება შუძლია პიროვნებას. ამის კლასიკური მაგალითები ბევრია ქართულ მწერლობაშიც. საკმარისია მხოლოდ ორი მათგანის გახსენება: რენესანსული პერსონაჟი, ავთანდილი თვლის, რომ, მართალია, „რაცა ღმერთსა არა სწადდეს, არა საქმე არ იქმნების“ (801), მაგრამ ეს მისთვის არ ნიშნავს ღვთის, განგებისა თუ ბედისწერის წყალობის მოლოდინში გულხელდაკრეფილ ყოფნას, პირიქით, მისი რწმენა და დევიზია: „ბედი ცდაა, გამარჯვება, ღმერთსა უნდეს, მოცა-გხვდების!“ (912)

ახლა მოვიყვანოთ რუსთაველის დიდი მემკვიდრის მიერ წუთისოფლის (ვფიქრობ, ქართველი ხალხის მიერ შექმნილი ეს გენიალური კომპოზიტიც სამყაროს აბსურდულობას გამოხატავს!) ამაოების (რაც იგივე აბსურდულობაა!) გამომხატველი სტრიქონები და მარადიული კითხვები:

„მინც რა არის ჩვენი ყოფა — წუთისოფელი?“

„მაგრამ თუ ერთხელ უნდა სოფელს ბოლო მოეღოს,

მაშინ ვიღამ სთქვას მათი საქმე, ვინ სადღა იყოს?..“

და პასუხი, რომელიც ნიკოლოზ ბარათაშვილის მშობელ ერს სიამაყით ავსებს:

„მაგრამ რადგანაც კაცნი გვექვიან — შვილნი სოფლისა,

უნდა კიდევ მივდიოთ მას, გვესმას მშობლისა.

არც კაცი ვარგა, რომ ცოცხალი მკვდარსა ემსგავსოს,

იყოს სოფელში და სოფლისთვის არა იზრუნვოს!“

(ბარათაშვილი, 1978:177)

ეს ორი მაგალითიც საკმარისია იმისათვის, რომ კიდევ ერთხელ დავრწმუნდეთ: ქართული მწერლობა ყოველთვის ეჭიდებოდა ზოგადკაცობრიულ პრობლემებს, კითხვებს, პროგრესულ პასუხებსაც იძლეოდა მათზე და ბევრად უფრო ადრე, ვიდრე ამას ევროპელი კლასიკოსები გააკე-

თებდნენ. კულტურათა ეს დიალოგი არცერთ ეპოქაში არ შეუწყვეტია თექვსმეტსაუკუნოვან ქართულ ლიტერატურას.

ნობელის პრემიის მინიჭებისას ალბერ კამიუმ თქვა: „ერთადერთი რეალისტი არის ღმერთი, თუ იგი არსებობს“ (კამიუ, 1990:158), მაგრამ, როგორც ვნახეთ, „შავ ჭირში“ მან პანდემიის ლამის დოკუმენტური სურათი აღადგინა, მოდერნისტმა კამიუმ იმდენად რეალისტურად დახატა შავი ჭირის მძვინვარება და ადამიანების უმწეობა, მათი სასიკვდილო აგონია, მკვდარი ქალაქის უძრაობა და იქ ჩამონოლილი შემზარავი „დამარცხების ღუმელი“, რომ მკითხველს ხშირად წიგნის დასრულების შემდეგაც თან სდევს ლამის ნატურალისტურად დახატული კომმარული ხილვები. მაგრამ, როგორც ზემოთაც აღვნიშნეთ, რომანი მაინც ოპტიმისტურ განწყობას გვითოვებს, რადგან, მიუხედავად ყველაფრისა, ეგზისტენციალისტ შემოქმედს სჯერა: „ადამიანში აღტაცების მომგვრელი მეტია, ვიდრე დასაძრახი“ (273). სწორედ ამ დასკვნამდე მივყავართ ალბერ კამიუს რომანს, ამიტომაც გვითოვებს ის იმედს, რომ, შეიძლება, ოდესმე ეს მოჯადოებული წრე გაირღვეს და ბოროტების, თუნდაც – დროებითი, ზემო შენყდეს, ის დამარცხოს ადამიანის თავისუფალმა ნებამ.

გამოყენებული ლიტერატურა

ბარათაშვილი ნიკოლოზ, იხ. წიგნში: „ქართველი რომანტიკოსები“, გამ. „საბ. საქართველო“, თბილისი, 1978.

კამიუ ალბერ, „შავი ჭირი“, გამ. „მერანი“, თბილისი, 1988.

კამიუ ალბერ, იხ. წიგნში: „მეამბოხე ადამიანი, ფილოსოფია, პოლიტიკა, ხელოვნება, მოსკოვი, 1990.

Камю Альбер, Бунтующий человек. Философия. Политика. Искусство, Москва.

რუსთაველი შოთა, „ვეფხისტყაოსანი“, თბილისი, 1979.

სარტრი ჟან-პოლ, „უცხოს“ განმარტება“, იხ. წიგნში: ჟ.პ. სარტრი, „სარკის მეორე მხარე“, გამ. „ლომისი“, თბილისი, 1993.

ხასილური სწავლანი, გამ. „ლომისი“, თბილისი, 1994.

შერვაშიძე ვერა, „შავი ჭირი“, ან XX საუკუნის ევანგელე“, იხ.

<https://gorky.media/context/chuma-ili-evangelie-hh-veka/>, 2020.

Шервашидзе Вера, «Чума», или Евангелие XX века»,

<https://gorky.media/context/chuma-ili-evangelie-hh-veka/>, 2020.

Shorena makhatchadze

“The Plague” and the Law of Eternal Circulation

Summary

Albert Camus is the father of the theory of absurdism and one of the original existentialist philosophy representatives. Nothing expresses the absurdism of being so well as sudden, as deadly epidemics out of blue, natural disasters, senseless bloody wars – all this is evil, difficult to find a logical explanation and justification. The writer exactly tells about such an "epidemic of the Black Death." He magnificently shows the helplessness hopelessness of a person in the world of the absurd.

"Black Death" is an extended metaphor: it simultaneously refers to a natural disaster that cannot be avoided, a particular political evil in the form of fascism, and, in general, a variety of evil. This evil has always haunted humankind at any stage of history, and it has the property of cyclical repetition.